

✠ ПОГЛНАЈ БОГЪ

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOV

9. číslo · ISSN 0032-4132

Budyšin, september 1983

Lětnik 33

Hrono za měsac september:

Rozwuč mje, zo bych póznał twoje swědčenja! psalm 119,125

Rozumnosć a rozum stej božej daraj, z kotrymajž wusahuje čłowjek nade druge žiwe stworjenja w přirodže. Njeńdže tu wo kmanosć teoretiskeho, abstraktneho myslenja, wo někajku akademisku diskusiju, kotruž jara husto prosty čłowjek ani njerozumi.

Hdyž rěčimy wo rozumnosći, tak myslimy na praktisku zamóžnosć, prawje, zaměrnje a wuspěšnje jednać. Rozeznawać, što je dobre a što zle, što přinjese strachi a hórke plody. Při tym je trjeba, na to myslić, zo stej rozumnosć a rozum wusce spjatej z charakterom čłowjeka, z cylej jeho wosobinu. Hdyž je charakter skaženy, je začěmnjeny tež rozum a čłowjek jedna a rozsudža so špatnje. To ma samozrozumliwje swoje zle wusutki.

Nětko pak je woprawdže čezko, jednozmyslnje postajić, što je rozumnje a što nic, wosebje, hdyž mamy spěšnje so rozsudzić a po tym jednać. Je móžno, so tež mylić, tež hdyž smy měli najlěpše wotmysly! To wědzachu ludžo hižo ze starodawna. Tohodla běchu tehdom požadane rady starcow, kotřiž mějachu bohate žiwjenske nazhonjenja. Tež kralojo a móčni wjednicy mějachu svojich poradnikow. Džensa pytaja ludžo radu pola ekspertow, fachowcow, abo pola tych, kiž maja našu dowěru.

Napřečo tomu njehlada psalmista, pi-

sar našeho hesla, za wusodom mudrych tohole swěta. Wón wě, zo tež derje měnjena rada njedyrbi być dobra. A tež tón najwjetši fachowc móže pódlu stupić. Tohodla dže psalmista hnydom na k žórłu, k tomu, kotryž wšo wě, wšo zna je a wot kotrehož je wšitko wušto. Dokelž je kmanosć, sprawnje jednać, boži dar, wobročy so psalmista hnydom na Boha a prosy: Sćiń mje rozumnego, zo bych spóznał twoje swědčenja! Serbski ewangelski přeložk Pisma rěka: „rozwuč mje“, katolski „ty mje kubľuj“. Zmysl tutych slowow je: Sćiń mje, Božo, tajkeho, zo bych derje zrozumil, pytnyl, sobu dóstał. Kubľuj sej mje za rozumnego čłowjeka, kotryž by činił twoju wolu!

Knjeza zrozumić, što nam wón přez swědčenje Zakonja, profetow a přede wšěm přez knjeza Jězusa Chrystusa praji, je wěc wěry a tu nimamy sami ze sebje. Najprjedy dyrbymy měc wěru. Ta přidnje ze słyšenja Słowa božeho (Romskim 10,17), potom spóznawamy, zrozumimy. Ale stajnje budže plaćić to japoštołske, zo „naše spóznaće je jenož njecyle“ (1. Kor. 13,9).

Hdyž so hižo jara husto čłowjekojko mjez sobu njerozumja, tak njewočakujemy, zo budžemy jako bože stworjenja we wšěm swojeho stworićela zrozumić. Zrozumimy jenož telko, spózna-

jemy jenož telko, kelkož je nam wěry date. A hdyž je to z našej wěru wšelako, potom je zrozumliwe, zo wostanje něštožkuli z božich hódnotow za nas potajnstwo. Naša wěra staja wuměnjennja, rady by mnohe rewiděrowała, přeměnila. Tomu je potom tak, hdyž rozum wobknježa wěru, kotraž je přez to potłóčowana, wobmjezowana.

Kóždy zakon postaja, što ma być abo što ma so činić. Tak je to tež z Božim zakonjom Stareho zakonja, kotryž je Knjez wozjewil Mójzesej a přez jeho posřednistwo israelskemu ludej. To so sta na horje Sinai. Při nabožinskim wukubľanju smy to nawuknyli w skróćenym wudaću jako Džesac božich kazni. Tutón zakon bě takrjec dočasny. Wón bě wodźićeł ke Chrystusej, wo kotrymž su swědčili tež profeca, zo ma wón přińć, hdyž dopjelni so čas, a zo přinjese wón nowu, dospołnišu kaznju.

Po slowach profety Jezaja (11,2) budže Mesias napjelnjeny z Duchom rozumnosće, to je kmanosć rozeznawać mjez dobrym a złym, zo by móhl wukonjeć swój nadawk jako sudnik. Hdyž pak Stary zakon přikazuje: to dyrbiš, to njesměš, tak je Jězususy ewangelij, Nowy zakon, dospołnje hinaši, ma hinašu kwalitu.

Praji so: „Praju wam...“ (Mat. 5,22) To rěka: „Dawam na wědomje.“ Wón njepřikazuje, njewotsudžuje, ale z Jězususoweho erta słyšimy něšto cyle nowe, do toho njeslyšane: Zbóžni su čichi, zbóžni su miłosćiwi, zbóžni su, kiž maju čistu wutrobu, zbóžni su, kiž činja měr... (Mat 5,5-9).

Prošmy tež my knjeza Jězu Chrysta, zo by nam dał zwólniwu wutrobu, zo bychmy wěрили a naslědowali, zo bychmy Jeho napodobnjeli. Zo bychmy zrozumili, što je boža wola a što nic, što Bóg wot nas žada, što mamy činić, zo bychmy so lubili Jěmu, zo bychmy w zawjerčanych situacijach spóznali, hdže je naše městno.

Woľajmy tohodla z psalmistom, prošmy, modľmy so: Daj mi tón rozum, zo bych spóznał twoje swědčenja. Zo bych we wšěm, štož je wokoło nas, widžal twoje zarjadowanje a twoju móc. Wuwučuj mje, zo bych móhl duchownje rosć. Zo bych zrozumil wopor twojeho syna Jězusa, kotryž je za naše hrěchi zemrěł a zo by nas wusprawnil. Tež, zo bych zrozumil zrowastaće Knjeza, na kotrymž steji naša křesćanska wěra. Daj mi tu sylnosć a móc Swjateho ducha, zo bych nic ze slowami, ale ze žiwjenjom, kotrež je založene z wěrnym džěłom za derjeměće svojich blišich, dopokazał, zo wěrju... Mir. Hloušek

Cyrkwinski džen młodžiny

Wopytach ewangelski cyrkwinski džen, kotryž wotmě so započatk julija w Drježdžanach. Mój hlowny začišć z tutych dnjow: wulkotne přihotowanje, jara hódny program, ludžo so zajimuju

Pěskowy časnik na klětce w Budyšinku. Nimale samsny časnik ma tež klětka w Delnim Wujědže.

MICHAŁ HÓRNIK

1. 9. 1833 – 22. 2. 1894

Naš bratr Michał Hórnik

Někotre mysle při skladnosći jeho 150. posmjertnych narodnin

Syn wjesneho překupca we Worklecach, wukubłany w Budyšinje a Praze, skutkowaše wot zakončjenja studijow (1856) hač do smjerće w Budyšinje jako widžany serbski kapłan a farar a wjacory dostojnik tachanstwa swj. Pětra. Pochowany bu z wulkim wobdželenjom katolskich a ewangelskich Serbow, česćowarjow ze słowjanskeho wukraja a němškeje zjawnosće na Budyskim Mikławšku. Hórnik-duchowneho budu naši katolscy bratřa dostojnje hódnoćić.

My chcemy w tutym časopisu na charakteristisku stronku we wosobje a džělawosći serbskeho wótčinca dopomnić, kotraž zda so nam džensa runje tak wažna być kaž za jeho čas – to je mysl tolerancy mjez konfesijemi, mysl džělenja nabožiny a zjawneho kulturneho džěła a to je skónčnje mysl jednoty a zhromadnosće we wšěch narodnych a rěčnych a kulturnych prócowanjach.

Hórnik měješe wjele wuznamnych přečelow, kotřiž přisłušachu hinašim wěrywuznačam – mjez Serbami, Čechami, Rusami ... Wzajomny respekt, toleranca napřećo druhemu nahladej a čłowjeska wuważenosć běchu jemu spuščomne žiwjenske principy.

Ze štyrnaće lětami hižo zastupi Hórnik do Maćicy Serbskeje a zezna so počasu z reprezentantami rozkcěwaceho serbskeho literarneho, hudźbnego a wědomostneho žiwjenja, ewangelskimi a katolskimi, kotřiž zastupowachu progresiwnu zasadu, zo maja so nabožina, cyrkej a wěrywuznače ze serbskich narodnych a kulturnych prócowanjow wuspinkować. Tež Hórnik wobhladowaše to jako njepisany zakon.

za cyrkej – wosebje młodžina. Nimale chcyta rjec, zo bě to cyrkwinski džen młodžiny.

Cyrkwinski džen zahaji so štwórtk z kongresom, a wobdžělnicy móžachu w skupinach so rozmołwjeć a přemyslować wo wjele hódnych a zajimawych temach, nastupajo cyrkej, wěru, wobswět, swojbu a druge.

Bohužel njemóžach so na kongresu wobdžělić, a tak móžach jako „priwatny“ wopytowar jenož zjawne zarjadowanja dožiwić. A tutych zarjadowanjow bě jara wjele. Hladajo do programoweho zežiwka njemóžach so hustodosć rozsudzić, hdže bych so najradšo wobdžělił. W Drježdžanskich wosadach poskičachu so diskusije, kabaret, dźiwadlo, hudźbne zarjadowanja, přednoški. Štóž měješe dosć wutrajnosće, móžeše po wječornym hišće dalše zarjadowanje w noc wopytać.

Wječorny wobraz bě před kóždzej

cyrkwju samsny: syły čakacych ludźi. Wuhladač zřědka staršeho wopytowarja. Nimale wšitcy běchu młodostni. Štóž njeměješe zastupneho lisćika, čakaše sčerpnje po hodžiny abo dlěje w nadžiji, zo tola hišće zbožownje městno dóstanje.

We wulkej hali na Fučikowym naměće bě widзец najwjetša wustajeńca křesćanskeho wumělstwa w našej republice. Jara dobra přehladka cyrkwinskeje džělawosće w našim kraju měješe swoje městno w pódlanskej hali. Tu zeznajomichu organizacije a skupiny cyrkwyje wopytowarjow ze swojim džěłom. Zajimawa bě nimo wustajeneho materiala tež atmosfera mjez wopytowarjami. Tež tu běchu syły młodostnych. Mnohich wuhladač z nachribjetnikami, zawěsće běchu we wokolinje Drježdžan stanovali, zo bychu móhli na wjacorych dnjach so na zarjadowanjach wobdžělić. Druzy běchu přijěli z

Spěchowanje rěče a kultury ma być zhromadna wěc cyłego serbskeho luda a jeho inteligency a nic přisłušnikow jedneje abo dweju konfesijow. Hórnik bě so z takjim nahladom hižo w Praze spřećelił a wudospolni jón sam z dopřědka sahadym žadanjom za krućisej zwjazanosću a jednotu mjez Serbami w Hornjej a Delnej Lužicy, wosebje w rěčnym a kulturnym nastupanju.

Michał Hórnik, kiž je był tež we wukraju připóznaty basnik a přeložowar, založer a redaktor někotrych serbskich časopisow, wěcywustojny rěčespytnik a literarny wědomostnik, wudawaćel swětneje a nabožneje literatury, stawiznar, ludowědnik – a ze wšěm tym wuběrnym posrědnik mjez serbskimi a słowjanskimi a němskim ludom a jich kulturami.

Tola wróćmy so k myslu tolerancy a zhromadnosće, kotraž je so Hórnikowej hluboko zašćěpiła!

Prěni wuplód. z kotrymž młody Hórnik do zjawnosće stupi, a to w Tydženskich Nowinach 1852, je baseń na Michała Frencela (1628–1706) abo Brancela, kaž jemu tež rěkach. Bě z fararjom w Budestecach a je z přežožkom Noweho zakonja a druhimi spisami hornjoserbsku spisownu rěč založil.

Poslednje džěło z pjera Michała Hórnik je nastawk, wozjewjeny w Časopisu Maćicy Serbskeje (1894), a ma napis: Cyła biblija serbska a jeje nowy wudawk. Jedna so wo ewangelsku bibliju z l. 1728, za kotruž bě Frencel zakład položił, a jeje 10. nakład z l. 1893. Pojednanje njeje dopisane a skónči so z dwudypkom. Dwudypk připowědži dalši krok ...

Awtora zaja boža ručka – wosrjedź džěła.

Mjez tutymaj měznikomaj w džělawosći Hórnik je za štyri lětdžesatki wulka ličba džěłow nastala, w kotrychž Hórnik, swěry swojim zasadam, přepytuje pomniki serbskeho ewangelskeho pismowstwa a hódnoći kulturne wukony ewangelskich Serbow.

Michał Hórnik – naš bratr!

P. Malink

Michał Hórnik

Brancelej

(Michał Brancel abo Frencel bě přěni wobšěrniši serbski spisowar.)

Dolhož běchu staročěmne časy, zaslužby kiž małke znajachu; nětko wocućeni Serbjo zasy swojoh wótca hakle pomnjachu.

Wostajił sy naměrk džělawosće, wótčinco, ty wjelewučeny, staraše će prawo narodnosće, luda zbožo, jeho potreby.

Widžeše juž dawno do přichoda Słowjanow wšěch krute přečelstwo, próc'waše so w rěči swojoh roda, zo by sporił dobre znajomstwo.

Starco, najhódnišu česć či dajmy, přiłkad twój njech wšitcy sčěhujmy, k dobrom skutkej mocy napinajmy, jako bratřa nětk so zjednočmy!

kolesami. Widžach wjele młodych swojbow z małymi džěćimi we wozkach abo na chribjeće ...

Podobny wobraz skićeše so tež nje-dželu, hdyž so dopołdnja w kopatych poľnych cyrkwjach kemše swjećachu, a popołdnju, hdyž so 100 000 ludźi we Wulkej zahrodze k hłownej zhromadźiznje cyrkwinskeho dnja zeńdze.

Cyly cyrkwinski džen swědči wo tym, kak wulki je zajim młodžiny za cyrkej, tež hdyž so nam hustodosć njezda tak być (hladajo na př. na wopyt kemšow w našich wosadach). Tysacy młodych ludźi na Drježdžanskim cyrkwinskim dnju su dopokaz, zo młodžina našeho kraja pyta za móžnosćemi w cyrkwi, zjawnje a sprawnje wo swojich problemach rěčeć. A tu ma cyrkej wulki nadawk: wotewrić so tutym pytam młodostnym a dać jim duchownu domiznu.

T. Malinkowa

MARTIN LUTHER

Wobrazy z jeho žiwjenja

15. Luther twari ewangelsku cyrkej

Burske wójny su nimo. Wulke džéle kraja su zapuscéne. Wšudže knježa chudoba, njeswoboda a njeporjadk. K tomu přindže, zo běchu ludžo spěšnje starym cyrkwinskim naložkam wotwuknyli, w ewangelskich kónčinach pak nowe naložki njeznajachu. Farar na wjesce hižo ničo njeplaći, kaž dyrbi Luther sam přidac: „Wšitke fary leža bédne, ničtó ničo njedawa, ničtó ničo njezaplaći . . . Jednori ludžo sej ani fararja ani předarja nječesća . . .“

Reformacija cyrkwyje — hdže bě wona skónčila? Njebě nowa ewangelska cyrkej hubjeńša hač dotalna katolska? Ze wšěch stron přindžechu Lutherej, zo by z krutej ruku nowu cyrkej organizował. Tomu pak so nochcyše. Slowo Bože wučić, to bě jeho nadawk. Z nim chcyše cyrkej twarić. Tohodla napisa tři knihi, kiž běchu zakład noweho cyrkwinskeho žiwjenja: spěwarske z lěta 1524, Mały a wulki katechizm (1529) a dospolny přeložk biblije (1534). Tute tři knihi namakachu puć do kóžděje ewangelskeje wosady, do kóžděho ewangelskeho doma. Bórže so do druhich řečow přeložichu — tež do serbsčiny. Scyła je serbske pismowstwo hakle nastalo přez přeložowanje runje tutech Lutherowych spisow do našeje mačeršćiny.

Luther měješe wšitke zakonje a paragrafy za žiwjenje cyrkwyje za něšto jara pódłanskeho. „Njejsym měńjenja, zo dyrbi cyła Němska naš Wittenbergski porjad přewzać; přetož na tutej zwonkownym porjedže před Bohom a našim swědomjom ničo njezaleži.“ Přeceljo pak Luthera dale prošachu, zo by natwaril nowu cyrkej. Skónčnje da so do džěla. Stara so wo duchowne žiwjenje we wosadach, přewostajejo napisanje paragrafow a zakonjow přečelej Bugenhagenej. 1526 napisa porjad Božeje služby — a hišće džensa swjećiny naše kemše po Lutherowym modelu. Lěto pozdžišo započa z wizitacijami; cyrkwinsey a statni zastupjerjo wopytachu jednu wosadu po drugej a zrjadowachu cyrkwinske žiwjenje w njej. Z tutech jězbow nawróci so Luther přeco jěry a poľny pesimizma. Započa

Luther na wyšinje swojeho skutkowanja. Mólba Lukasa Cranacha staršeho.

dwělować, hač njeby lěpje bylo, hdyž z reformaciju docyła njeby započal.

„Hdy bychmy ludži a wosoby měli, kiž chcedža chutnje křescenjo być — porjad a wašnje bychmy spěšnje měli.“ Tola tute přeće wosta njespjelnjene, zřědkahdy widžeše křescana, kiž ewangelij „z hubu a z ruku“ wuznawaše. Tuž dyrbješe Luther sam pytać za dobrej organizaciju cyrkwyje. Přeceljo jemu namjetowachu, jednorje wuzwolić wjerchow jako biskopow a wužiwać sylnu ruku stata k natwarej nowoje cyrkwyje. Po dołhim přemyslowanju Luther do toho zwoli, a wot nětka hač do lěta 1918 běchu wjerchojo a kralojo „nuzowi“ biskopja“ ewangelskich cyrkwjow w Němskej.

Tole drje bě najwjetši zmylk w Lutherowej organizaciji cyrkwyje. Wot nětka běše woltar na trón wjazany — a zhromadnje z nim tež padny. Štož wjowaše přećiwo statej, běše wězo tež přećiwo cyrkwi. Njetrjebamy so tuž dźiwać, čehodla bě džělaćerske hibanje přećiwo cyrkwi a čehodla je džensa tak mało džělaćerjow w cyrkwi. Droho je

ewangelska cyrkej zmylk Martina Luthera zaplaća. Jan Malink

Luther wo dobrym předarju:

„Tři kruchi su, kiž slušeja k dobremu předarjej: sprěnja, zo wustupi; zdruha, zo swoju hubu wočini a něšto praji; střeća, zo tež zamóže zastać.“

Jurij Mucha

Pobožny serbski braška z Tranjow pola Delnjeho Wujězda

1860–1934

Nutržohnowanje młodeju mandželskeju do staršiskeho doma nawóženje. (Poslednja kwasna řeč braški.)

Hnada buď z wami a měr wot Boha Wótca a našeho Knjeza Jězom Chrysta. Hamjeń.

Ja pak a mój dom chcemy temu Knjezej služić.

Takle praješe jónu Jozua Israelskemu ludej w Sichemje, zo by jón temu Knjezej swjećil. Dokelž so boješe, zo móhl lud wotpadnyć wot žiweho Boha, kotryž je jich z Egyptowskeje robočanskeje chěže wuwjedl a jim dał najlěpši kraj za wobsedženstwo. Bóh tón Knjez je sam za nich z mócnymi kralami Kanańskeho kraja wjował. Tohodla bě Jozua lud zhromadził, zo by sam wolił, kotremu Bohu chce služić. Wón ludej před woči staji amorejskich přibohow, kiž su jenož mortwe kamjenje a pomhać nje móža. A wón pokaza jim žiweho Boha, kiž bě z mócnej ruku faraona nuzował, Israelskemu ludej wučahnyć dać. Nělk žadaše sej Jozua jasne wuznaće wot luda, kotremu Bohu chcedža služić. Wón sam za sebe wuzna: Ja pak a mój dom chcemy temu Knjezej služić. Tuž lud rjekny: Bóh to njedaj, zo bychmy my amorejskim přiboham služili, ale my chcemy temu Knjezej služić a jeho hłosej postuchać. Na tajke jich wuznaće postaji Jozua wulki kamjeń při swjatnicy Knjeza, zo by wón swědk był hač do najdalšich časow tutoho rozsuda Israelskeho luda.

Ja pak a mój dom chcemy temu Knjezej služić.

Lubaj młodaj mandželskaj, tole Jozuowe slowo dyrbi tež waju wuznaće być, zo by Bóh tón Knjez sobu začahnyć móhl z wamaj do tutoho doma jako třeci we waju mandželskim slubje. Wón chce wamaj pomhać njesć wšitke starosće žiwjenja a waju radzićel być we wšitkich waju prjódkwzáčach. Njeh družu ludžo praja, štož chcedža, zo žadyn Bóh njeje, zo natura wšo sama ze sebe čini, štož so na swěće stawa. Tajkim su bože domy a woltarje hroznoć a směch. Jich starši su tam hišće swoje kolena zhibowali a swoje hrěchi spowědali, dokelž jich trašeše hrimanje božich džesać kaznjow w swědomju.

Lubaj młodaj mandželskaj, hladajtaj so čas žiwjenja wšěch błudnych wučerjow, kotřiž praja, zo Bóh njeje. Kedźbujtaj, zo by ničtó wamaj waju kónu njewzał, kotraž je wamaj slubjena w njebjeskim kralestwje. Waju wěra dyrbi přeco tak horjaca być kaž něhdy Jozuowa, zo móžetaj stajnje před njewěrjacym swětom wuznać: Ja pak a mój dom chcemy temu Knjezej služić. Stajtaj sebi jako swědka waju sluba tež jedyn pomnik kaž tehdom Jozua, nic wšak jedyn kamjeń, ale bibliju, w kotrejž namakataj žiweho Boha.

Ja pak a mój dom chcemy temu Knjezej služić. Tutón swój dom chcetaj tudy sebi založić, chcetaj tu džělać a so prócować, zo byštaj chłěba došć

Tež w našich wosadach zhromadźuje so młodžina, kaž tu w Rakecach z fararjom Janom Lazarjom (předku dirigujo). Naprawo steji w swětlej kapje farar Pietsch a spěwa sobu.

měloj, wój a tež waju přichodni. Nan a mać staj wamaj přepodałoj swoju rjanu žiwnosć, rjenje wutwarjenu z plódnymi zahonami, z polemi a lukami w nadźiji, zo budžetaj wój jimaj róže slać a dobroty wopokazać w jeju starych dnjach. Ze swojimi bohatymi nazhonjenjemi chcejtaj wonaj wamaj pomhać. Hdyž dobru radu trjebataj, džitaj k nimaj. To budže jeju wjeselić a budže jimaj droše a lubše hać wšo złoto a dejmanty.

Knjezej služić! Njezabudžtaj, lubaj mandželskaj, zo Bóh wšelki křižik na mandželskich kładže, zo by jich k sebi čahnul. Wšako w Swjatym pismje steji: Kohož ma Bóh tón Knjez lubo, teho wón pochosta. Swjaty Lukaš pisa, kak so wulki wichor zběhny na Genesaretskim jězoru, hdyž naš Zbóžnik z wučomnikami na tamnu stronu jědžeše. Móčne žolmy mjetachu lódz tam a sem. Jězusi wučomnicy so jara bojachu, zo so lódz rozlawa a so we hłubiny podnuri. Tuž wubudžichu swjeho mištra ze slódkohe spanja ze stysnym woňanjom: Knježe, pomhaj nam, my kónc wozmjemy. Knjez stany, pohrozy wětrej a mórju, a wšitko woćichny.

Změrom pojědže zwoprědka tež waju lódz, mojej lubaj, do kotrejež staj wčera před wěrowanskim woňarjom hromadže stupiłoj. Knjez Jězus budže z wamaj. To ja wěsće wěm, ale hać budže waju puć přeco slódně, to njewěm. Ja tež njewěm, hdy a hdže budže wamaj měznik za waju žiwjenje stajeny. Wšeho teho pak so njebojtaj, mojej lubaj. Wój džě mataj Knjeza Jězusa při sebi we lódzi waju žiwjenja. K njemu mōžetaj so wołać w čěžkich a strašnych dnjach, hdyž budžetaj snano drybjeć stać při chorozožu lubeho džěsća abo při wotewrjenym rowje lubeju staršeju, abo hdyž budže druhu křižik wamaj napoloženy. W tajkich nuzach dopomňtaj so

na tamne njewjedro na Genesaretskim jězoru. kak je tehdom Knjez Jězus pomhaj.

Mojej lubaj, naš Zbóžnik je džensa hišće tak smilny a mócný. Wón budže wamaj stajnje blisko ze swjetej pomocu a wšitke waju sylzy wotrěje, zo so zrudoba přeměni do wjesela. Tuž poručtaj Knjezej wšitke swoje puće a mějtaj nadźiju k njemu. Wón budže wšitko derje činić. Hamjeń.

Po Muchowym rukopisu
za Pomhaj Bóh přihotowal
Gerhart Wirth

Naše nowiny a časopisy před 100 lětami

K. duchowny Kilian w Serbinje w Texasu je 1. julija t. l. wysokeje staroby dla swoje zastojnstwo zložil a na jeho město je nowy farar postajeny, kiž je runje kaž jeho prjedownik Serb a tež serbski předuje.

Wědomostne towarstwo, wot pólskeho wjercha Jablonowskiego při uniwersiće w Lipsku založene, je, dokelž po hižo dawno rozpredatej a za nas čas njedosahej delnjoserbskej rěčnicy Hauptmanna z l. 1761 žana nowa dotal wušla njeje, jako konkurrencne džělo na lěto 1886 wupisało: Wědomostne wobdželanje zynko- a twórbosłowa delnjoserbskeje rěče. Woćakuje so: 1) předewšěm wopisanje nětčišeje ludoweje rěče z podrěčemi; 2) wučerpanje staršeho pismowstwa z wuwzaćom Jakubicowego noweho testamenta; 3) při historiskim a přirunowacym wopisanje delnjoserbskich zynkow a twórbow, hdžež je nuzno, w přnim rjedže přirunanje z hornjoserbskej rěču, w druhim wužiče dotalnych rezultatow přirunowaceje rěčnicy słowjanskich rěčow.

Lužica, september 1883
(zestajala A. Šafratowa)

Hrodzišćo. Dnja 31. awgusta woswjećić knjeni M. Rabowscyna swoje 92. narodniny. Njedźiwajcy swojeje žohnowaneje staroby je jubilarika dušinje a čělnje jara hibićiwja. Wšědnje stara so z wulkej lubosću wo porjadk na tudyšim kěrchowje. Swěrne serbskej kemšerice Bože žohnowanje do noweho žiwjenskeho lěta!

Hrodzišćo. Po tym zo bě farske město dwě lěće njewobsadźene, je tu 1. julija 1983 započal džětač Jan Malink. Po studiju teologije na wšelakich wukublańišćach a po lěće přidatneho studija w Praze je nětko z farskim wikarom. Za Serbow wosady je zwjeselace, zo změja zaso serbskeho fararja.

Budyšin Lipsk: Kaž móžachmy hižo w „Nowej dobe“ čitać, je naš luby krajan, sobudželač našeho časopisa a sobustaw wuběrka Serbskeje ewangelskeje zwjazkoweje zhromadźizny, knjez Pětr Malink dnja 21. julija w Lipsku zakitowal swoje doktorke džělo na temu wo wudawaćelskim džěle Zhromadźenych spisow Čišinskeho. Wón dósta za džělo najwyše móžne wuswědćenje „summa cum laude“ a wyše toho so namjetowaše, zo so džělo hnydom připóznaje jako džělo za promociju B. To so nětko pruwuje, a wón by so potom hnydom móhl mjenować „dr. sc.“ Wjeseli my so z nim a přejemy jemu cyle wutrobnje zbožo!

SERBSKE BOŽE SLUŽBY

september 1983

4. 9. – 14. njedžela po Swjatej trojicy

Budyšin-Michalska: 9.00 hodž. kemše (Albert)
Rakecy: 9.00 hodž. kemše (J. Lazar)
Huska: 10.00 hodž. kemše z b. wotk. (Wirth)
Budestecy: 14.00 hodž. kemše (G. Lazar)

11. 9. – 15. njedžela po Swjatej trojicy

Bukecy: 10.00 hodž. kemše (G. Lazar)

18. 9. – 16. njedžela po Swjatej trojicy

Bart: 8.30 hodž. kemše (Malink)
Njeswaćidło: 8.30 hodž. kemše
Poršicy: 8.30 hodž. kemše z b. wotk. (Wirth)
Budyšin: 10.00 hodž. kemše z b. wotk. (Wirth)
Hrodzišćo: 10.00 hodž. kemše (Malink)

25. 9. – 17. njedžela po Swjatej trojicy

Hodžij: 10.00 hodž. kemše z b. wotk. (Wirth)

2. 10. – 18. njedžela po Swjatej trojicy

Budyšin-Michalska: 9.00 hodž. kemše (Albert)
Budestecy: 14.00 hodž. kemše z b. wotk. (Bětnar)

Přepróše na serbske kemše tež Wašeho serbskeho susoda abo Wašich serbskich znatych – zrěće so z nimi, zo so tam zetkaće!

Naš krajny biskop, prezident Swětoweje rady cyrkwjow, předsyda Konferency cyrkwinskih wjednistwow w NDR, dr. dr. h. c. Jan Hempel (druhi wotprawa) ze swojimi sobudželačerjemi (wotlěwa) Schnerrermom, Ihmelsom a Rauom w Rakecach.

POWĚŚĆE

Vancouver: W tutym měsće na zapadze Kanady při Pacifiskim oceanje wotmě so wot 24. julija do 10. awgusta VI. hłowna zhromadźizna Swětoweje rady cyrkwjow. Tema zhromadźizny bě: „Jězus Chrystus – žiwjenje swěta“. Je-

dyn z dotalnych konkretnych wuslědkow wulkeje a za přichod cyrkwjow wažneje konferency, na kotrejež wobdžěli so 28 ewangelskich křesćanow z NDR, je, zo wuzwoli so naš krajny biskop dr. dr. h. c. Jan Hempel za jednoho ze sydom prezidentow Swětoweje rady cyrkwjow. Wo dalšich wuslědkach budžemy pozdžišo rozprawjeć.

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. – Wuchadza jonkroč za mēšac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. – Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. – Hłowny zamolwity redaktor: Farar Cyril Pjeh, 8400 Riesa 11, Windmühlenstraße 17, tel. 72 83. Ekspedicija: Farar G. Lazar, 8601 Bukecy (Hochkirch, Kirchweg 3). Přinoški a dary na konto Sorbsche evangelische Superintendentur Bautzen Sp. Bautzen 4982-30-110! – Ludowe nakładnistwo Domowina Budyšin. – Index-Nummer 32921 – Čisć: Nowa Doba, čisćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-1296)